

Kraj postupoval podle rozhodnutí ÚOHS ve věci veřejné zakázky na dopravní obslužnost transparentně a dodržel zákon

18. 03. 2015 17:04

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) rozhodl v minulém týdnu ve věci návrhů dopravních společností zahrnutých v koncernu ICOM (ČSAD Ústí nad Orlicí a.s., ČSAD Jindřichův Hradec a.s. a ČSAD Slaný a.s.) na uložení zákazu plnění 3 smluv uzavřených Libereckým krajem na realizaci veřejných zakázek (VZ) „Přechodné zabezpečení stanoveného rozsahu dopravní obslužnosti Libereckého kraje – oblast Sever, Západ a Východ“. Zamítl návrh na uložení zákazu plnění smluv a schválil postup Libereckého kraje.

ÚOHS rozhodl ve prospěch Libereckého kraje ve 256 bodech a ocenil transparentnost zakázky

„Je tomu opravdu tak, i když jsou rozhodnutí zatím nepravomocná. ÚOHS rozhodl ve prospěch kraje v zakázkách, které byly soustavně zpochybňovány tzv. Krajským protikorupčním pracovištěm, o.s.,“ připomněl krajský radní pro dopravu Vladimír Mastník.

ÚOHS se ve svém rozhodnutí pro oblast Sever postupem Libereckého kraje podrobně zabýval, o čemž svědčí podrobné zdůvodnění v 256 bodech na celkem 40 stranách s konstatováním na závěr **Liberecký kraj se při zadávání předmětné veřejné zakázky formou jednacího řízení bez uveřejnění podle ustanovení § 23 odst. 4 písm. b) zákona o veřejných zakázkách nepostupoval v rozporu se zákonem o veřejných zakázkách a ÚOHS tak neshledal důvody pro uložení zákazu plnění ze smlouvy zadavatelem a vybraným uchazečem.**

ÚOHS také ocenil Liberecký kraj tak, že se v okolnostech, ve kterých se kraj nacházel, tedy před rozhodnutím postupovat formou nejméně transparentního druhu zadávacího řízení, **rozhodl učinit rozhodnutí co možná nejprůhlednější (nejtransparentnější) a nechal rozhodnout o způsobu zadání zakázky a o počtu oslovených uchazečů Zastupitelstvo kraje.**

LK postupoval podle zákona i s odkazem na judikaturu Soudního dvora EU

V rámci posuzování veřejných zakázek se ÚOHS detailně zabýval tím, zda-li postupovat podle zákona o veřejných zakázkách, nebo postupem podle zákona o veřejných službách. ÚOHS i s odkazem na judikaturu Soudního dvora Evropské unie, zejména na rozsudek ze dne 13. 10. 2005 Parking Brixen, C-458/03, rozsudek ze dne 6. 4. 2006 ANAV, C-410/04 a rozsudek ze dne 18. 7. 2007 Komise proti Itálii, C 382/05, dal za pravdu Libereckému kraji, že kraj jako zadavatel nepřenesl na vybraného uchazeče riziko (obchodní) dopravce spojené s výkyvy tržeb plynoucích z jízdného ze zajištění veřejné dopravy z tohoto důvodu se musí postupovat podle zákona o VZ.

Krajské protikorupční pracoviště (součást Čmeláku, jež zřizuje náměstek primátora a krajský zastupitel Jan Korytář) opakovaně napadalo zadání zakázek na „Přechodné zabezpečení stanoveného rozsahu dopravní obslužnosti Libereckého kraje – oblast Sever, Západ a Východ“, označovalo je za korupční a tvrdilo, že byl porušen zákon o veřejných zakázkách. Jak se ukázalo, byla celá řada jejich tvrzení a článků pouze přáním autorů pracujících na politickou objednávku.

Nejdůležitější pasáže rozhodnutí ÚOHS

Vzhledem k tomu, že odůvodnění rozhodnutí ÚOHS jsou rozsáhlá (u oblasti Sever je odůvodnění rozděleno na 256 bodů), předkladatel doporučuje věnovat pozornost následujícím bodům:

Zvolený právní předpis ve vazbě na riziko tržeb

183: Vzhledem k výše uvedenému Úřad uzavírá, že dopravce (vybraný uchazeč) nenese riziko

případného nesprávného odhadu tržeb, a proto je v šetřeném případě v souladu s ustanovením § 21 odst. 2 ZVS rozhodný zákon o veřejných zakázkách. K uvedenému Úřad dodává, že uvedenou skutečnost zadavatel správně aplikoval v průběhu šetřeného zadávacího řízení, což dokládají například výše citované části výzvy (viz bod 167., 168. a 169. odůvodnění tohoto rozhodnutí).

Oprávněnost použití jednacího řízení bez uveřejnění

192: Úřad nejprve k použití jednacího řízení bez uveřejnění obecně konstatuje, že se jedná o druh zadávacího řízení, v němž zadavatel vyzývá k jednání jednoho zájemce nebo omezený okruh zájemců. Z obecného hlediska je použití jednacího řízení bez uveřejnění vázáno na splnění omezujících podmínek, aby tohoto typu zadávacího řízení nebylo zneužíváno. Zadání veřejné zakázky v jednacím řízení bez uveřejnění je možné použít v tom případě, kdy uspokojení potřeby zadavatele není nebo nebylo možné dosáhnout v „klasickém“ zadávacím řízení, tj. v řádné soutěži o zakázku. Zadavatel se může obrátit na jednoho nebo více vybraných zájemců, s nimiž bude vyjednávat smluvní podmínky, aniž by tento záměr musel předem uveřejnit, pouze za podmínek uvedených v § 23 zákona.

197: Úřad se tedy dále zabýval otázkou, zda byly v přezkoumávaném případě kumulativně naplněny zákonem vyžadované předpoklady pro možnost využití postupu podle ustanovení § 23 odst. 4 písm. b) zákona.

Krajně naléhavý případ

202: Úřad s ohledem na skutečnosti plynoucí z šetřeného případu konstatuje, že nezabezpečení veřejné autobusové dopravy na (části „Sever“) území Libereckého kraje považuje za situaci vykazující značný stupeň intenzity, při níž hrozí vznik závažné škody. V daném případě jde především o škody majetkové, neboť je ohrožen provoz podnikatelské i nepodnikatelské sféry v důsledku hrozícího výpadku kontinuity jednotlivých provozů, přičemž by byla reálně ohrožena schopnost zaměstnanců dopravit se do zaměstnání (a ze zaměstnání). Je také vysoce pravděpodobné, že by byla zasažena oblast cestovního ruchu v kraji a na ni zaměřená část ekonomicky aktivních obyvatel. Dále by se jednalo o škody nemajetkové povahy spočívající zejména ve ztíženém přístupu obyvatel Libereckého kraje do školských, zdravotnických a kulturních zařízení.

Nepředvídatelnost krajně naléhavého případu

211: V šetřeném případě je podle názoru Úřadu důležité pohlížet na příčinu vzniku krajně naléhavého případu v souvislostech nepředvídatelnosti krajně naléhavého případu. Je tomu tak proto, že právě skutečnost delší než původně předpokládané doby trvání Úřadem vedených správních řízení v případě 10leté veřejné zakázky byla rozhodujícím aspektem, který zadavatel svým jednáním nezpůsobil a ani mu nemohl předejít. Z uvedeného důvodu odkazuje Úřad na část odůvodnění věnovanou nepředvídatelnosti krajně naléhavého případu a dodává, že

zadavatel svým jednáním krajně naléhavý případ nezpůsobil.

Výběr oslovení jednoho dodavatele v jednacím řízení bez uveřejnění

232: Jak již Úřad uvedl výše (blíže bod 192. odůvodnění tohoto rozhodnutí), je jednacím řízením bez uveřejnění typem zadávacího řízení, v němž zadavatel vyzývá jednoho nebo omezený okruh zájemců. Je tedy právem zadavatele rozhodnout se, zda osloví jednoho či více dodavatelů, se kterými bude poté vyjednávat smluvní podmínky a kteří mohou podat své nabídky, aniž by tuto skutečnost musel jakkoliv zdůvodňovat. Úřad proto předmětnou námitku navrhovatele (bod 19. odůvodnění tohoto rozhodnutí) považuje za irelevantní, neboť z ustanovení § 34 odst. 1 zákona jasně vyplývá, že je právem zadavatele vyzvat k jednání v rámci jednacím řízení bez uveřejnění jednoho zájemce.

Délka uzavřené smlouvy

239: S ohledem na shora uvedené Úřad konstatuje, že po posouzení předmětné smlouvy (zejména články 15.2 a 15.7 smlouvy) uzavřené mezi zadavatelem a vybraným uchazečem dne 6. 10. 2014 dospěl k závěru, že tato smlouva byla uzavřena na dobu určitou s rozvazovací podmínkou (tj., že předmětná smlouva bude trvat jen do doby, než bude na základě zákona o veřejných zakázkách nebo jiného postupu (ZVS) vybrán nový uchazeč k poskytování služeb ve veřejné linkové dopravě). Zadavatel tedy uzavřel smlouvu, jejíž smluvní vztah s ohledem na charakter předmětu plnění šetřené zakázky (mimo jiné i začlenění uchazeče v IDOL, jeho přístupnost na jednotlivá autobusová nádraží, akceptace elektronických peněženek, vlastnictví označnicků, vozového parku a personálu, atd.) nepovažuje Úřad za vztah trvající déle než dobu nezbytně nutnou. Výzva navrhovatele, že měl zadavatel uzavřenou smlouvu ze dne 6. 10. 2014 ihned vypovědět, nemá na shora uvedený závěr Úřadu žádný vliv.

Závěr

249: Na základě uvedených skutečností Úřad uvádí, že činnost, která je předmětem šetřené

veřejné zakázky, tedy veřejná linková osobní doprava je obecně označitelná za činnost provozovanou ve veřejném zájmu. Neposkytování této služby by znamenalo ohrožení veřejné linkové dopravy v rámci Libereckého kraje (zejména příslušné části „Sever“), ohrožení podnikatelského prostředí v kraji (narušení kontinuity výrobních procesů, pokles zájmu o cestovní ruch v oblasti, atd.), ale i potencionální ohrožení zdraví obyvatelstva, neboť by došlo ke ztížení přístupnosti zdravotnických zařízení.

255: Vzhledem k výše uvedenému Úřad konstatuje, že zadavatel se při zadávání předmětné

veřejné zakázky formou jednacího řízení bez uveřejnění podle ustanovení § 23 odst. 4 písm. b) zákona nepostupoval v rozporu se zákonem o veřejných zakázkách a Úřad tak neshledal důvody pro uložení zákazu plnění ze smlouvy uzavřené dne 6. 10. 2014 Č.j.: ÚOHS S1018/2014/VZ-6280/2015/511/JNv 40 zadavatelem a vybraným uchazečem, a proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.